

O

OBAC (*DECat* vi 9b14-11b19), amb *Obaga* i derivats

'Part d'una vall o muntanya exposada al Nord, on toca poc el sol'.

Obac, barri de cases del municipi de Fígols d'Organyà. L'*Obac*, gran i vell mas en la serra que separa els municipis de Vacarisses i de Matadepera, te. de Rellinars (Cor. 1931).

Illo Obago, NL de la comarqueta palleresa, damunt de Sort, que segons l'*Acte S.d'U.* a. 839 comprenia les parròquies del vessant esq., obac, de la N. Pallaresa (ed. P.Pujol 253).

Obac, partida d'Odelló (xxiii, 113.11).

Sant Pere d'Obac, capella romànica en ruïnes, al sud de Vilanova de Meià (Noguera), prop del *riu de l'Obac* o de Santa Maria.

Sengles masos *L'Obac* a Guixers (xxxviii, 61.5) Cambrils (Solsonès) (xxxviii, 159.21) i Noves (xxxvii, 191.8). *S'Obac*, possessió important del terme de Sa Pobla (xli, 7.13) (*Subac* en el m. Despuig).

Els Obacs, llogaret del municipi de Llimiana (Pallars Jusà).

Els Obaguets, partida, a Gósol (xxxviii, 83.21).

L'Obagó, partideta a Olius (xlvi, 84.38).

Coma-Obaga, partida, a Saldes (xxxviii, 66.8). *Bar-ranc i Mas de l'Obaga*, a la Pobla de Benifassà (xxvii, 130.17; 132.6.25). *Plana-Obaga*, partida, a Noves (xxxvii, 195.23). I allí damunt *Font de Plana- l'Obaga*, a Pallerols del Cantó (xxxviii, 4.21).

Les Obagues, barri de cases del municipi de Font-rubí (Alt Penedès). *Les Obagues*, partida de Tírig (xxxviii, 96.5).

Estany Obago, el més gran del Circ de Colomers (Vall d'Aran, un dels més alts de la ribera E., al peu del Pont de Ratera (*E.T.C.* i, 124). J.F.C.

L'OBERA

La séquia (de) l'*Obéra*, és una de les séquies del costat meridional de l'Albufera, que rega parts dels termes de Sollana i de Sueca. Oït així, 1962, a les enq. de totes dues poblacions (xxxI 16.6 i xxxI 38.10).

ETIM. Segurament aràbiga. Podem admetre que és (*as-sâqiya*)-*'ubäira* 'la séquia de l'agullola'. *'Ubäira* és el diminutiu que correspon normalment (segons la norma de tots els diminutius aràbics) a l'àr. comú *'ibra* 'agulla': i és sabut que el mot *agulla* ha servit per designar les séquies secundàries, i derivades, a totes les nostres hortes de reg (P.Val., Tort., Emp., Rosselló).

És el mot de l'àrab general, antic i hispànic per 'agulla' en les accs. pròpies i primitives, i en les secundàries, de la paraula *'ibra* «acus, vel cuspis» (amb el verb derivat *'ibrâ* «sanare» *RMa.* 68); *PAlc.*: *ibra*, pl. *ibâr* «aguja de coser», «aguja pescado» (94b40). Figura ja en els diccs. de l'àrab antic i mahomètic, i Dozy en dóna moltes cites hisp. i africanes des de l'alta Edat Mitjana, en el sentit propi, i en els figurats: 'cosa de poc valor' en Abd el Wâhid, qualificatiu de les malalties agudes en Aben-al-Auam, 'brúixola' en Boqtor; 'clavellet silvestre' i 'mena de gerani' en els nostres botànics Aben-Beclarix, I Aben al-Baitar; i d'aquí el derivat *'abbâr* «étui a aiguilles» en l'egipci Boqtor.

També, doncs, el seu diminutiu s'aplicaria a l'agulla de reg en l'àrab de València.

OBI, OLBI / Olbis, /Ous

Com s'explica a l'art. *obi* del *DECat.* (vi, 12b13) és